

Les dones a les carreres STEM

GUIA PER A FAMÍLIES

Crèdits:

EDICIÓ: Inés Boix Marzá i Fundació Isonomia Universitat Jaume I

Edifici ampliació biblioteca. Planta Baixa

12071 Castelló de la Plana

REVISIÓ VALENCIÀ: Cèsar Gimeno Nebot

MAQUETACIÓ: Llar Digital

2023

Amb la col·laboració de:

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ.....	4
2. LA FAMÍLIA COM A FORMADORA DE VALORS I TRANSMISSORA D'ESTEREOTIPS DE GÈNERE	5
3. LES CARRERES STEM: CARACTERÍSTIQUES I PROJECCIÓ LABORAL	6
4. ESTRATÈGIES PER A QUE LES NOSTRES FILLES I FILLS ARRIBEN A SER EL QUE VULLGUEN SER I APROPAR LES XIQUETES A LES CARRERES STEM	7
5. MATERIALS PER A TREBALLAR A CASA	9
6. EXEMPLES D'HOMES I DONES ACTUALS QUE TRENQUEN ESTEREOTIPS DE GÈNERE.....	15
7. REFLEXIONS FINALS	20

1. INTRODUCCIÓ

L'objectiu d'aquesta guia és apropar a les famílies la idea de que no existeixen professions d'homes i de dones, sinó que qualsevol persona, amb l'adequada preparació formativa, pot dedicar-se a allò que més li agrada d'acord amb les seues preferències.

Ens centrarem en els estereotips de gènere, que ens condueixen a atribuir a homes i dones capacitats i habilitats diferents, per tal d'enderrocar-los i eliminar els obstacles que les nostres filles i fills poden trobar a l'hora d'escollir i desenvolupar les seues competències.

En concret farem incidència en les carreres STEM¹ que tenen molt bones expectatives econòmiques i laborals. Proposarem algunes estratègies per a eliminar els obstacles que es posen a les xiquetes en aquestes carreres, molt masculinitzades, però també abordarem suprimir les barreres que troben els xiquets per a escollir estudis i eixides laborals més feminitzades.

La guia recollirà material per a treballar en aquesta direcció i exemples que trenquen amb els estereotips de gènere.

Inés Boix Marzá. Màster Universitari en Igualtat i Gènere a l'Àmbit Públic i Privat.
Curs 2022/2023

¹ Acrònim dels termes en anglès Science, Technology, Engineering and Mathematics (Ciència, Tecnologia, Enginyeria i Matemàtiques).

2. LA FAMÍLIA COM A FORMADORA DE VALORS I TRANSMISSORA D'ESTEREOTIPS DE GÈNERE

Tothom naixem en una família concreta i aquesta es converteix en el nostre primer grup de referència. En el nucli familiar és on fem els primers aprenentatges de la nostra socialització i on instruïm els esquemes de comportament que després desenvoluparem en altres grups socials.

Les famílies han de ser conscients de la seua gran influència sobre els xiquets i les xiquetes en la construcció de la seua personalitat com a transmissores de valors i d'estereotips.

Estereotip de gènere

Visió generalitzada o idea preconcebuda sobre els atributs o les característiques, o els papers que posseeixen o haurien de posseir o exercir les dones i els homes. Un estereotip de gènere és perjudicial quan limita la capacitat de les dones i els homes per desenvolupar les seues capacitats personals, seguir les seues carreres professionals i/o prendre decisions sobre les seues vides. (Nacions Unides, 2023).²

Si en casa no es fomenta, per exemple, el repartiment de les tasques domèstiques i la igualtat, és més difícil que les xiquetes i els xiquets incorporen aquests valors al seu dia a dia. A la família s'ha de promoure la corresponsabilitat.

Font imatge:

<https://www.facebook.com/fprodemu/photos/a.350273958344139/4364704406901054/?type=3>

Per saber-ne més sobre corresponsabilitat: http://isonomia.uji.es/wp-content/uploads/2014/03/PDF-Quadern-de-treball-corresponsabilitat_14.pdf

² Nacions Unides. Drets Humans. Oficina de l'Alt Comissionat (2023). *Estereotips de gènere. L'ACNUDH i els drets humans de les dones i la igualtat de gènere*. <https://www.ohchr.org/es/women/gender-stereotyping> [recuperat el 17 d'abril de 2023]

3. LES CARRERES STEM: CARACTERÍSTIQUES I PROJECCIÓ LABORAL

STEM és l'acrònim dels termes en anglès Science, Technology, Engineering and Mathematics (Ciència, Tecnologia, Enginyeria i Matemàtiques).

Avui dia les carreres STEM tenen molta rellevància ja que, possiblement, siguin les professions més demanades en el futur (González Ramos, Ana Maria et al., 2017).³

Per àrea de coneixement, algunes de les carreres STEM més populars són:

Carreres de ciències	Física, Química, Biologia, Biotecnologia, Astrofísica, Medicina, etc.
Carreres de tecnologia	Informàtica, Telecomunicacions, Anàlisi de sistemes, Robòtica, etc.
Enginyeries	Electrònica, Elèctrica, Mecànica, etc.
Carreres de Matemàtiques	Matemàtiques, Economia, Física, Estadística, etc.

En general, les dones no se senten atretes per aquest tipus de carreres. A Espanya, només el 16% de les persones professionals de l'àrea de les STEM són dones, i molt poques adolescents (el 0,7%) estan interessades a estudiar un grau d'aquestes disciplines, davant del 7% dels homes.⁴

Durant el curs 2020/21 a Espanya les dones matriculades en el batxillerat de la branca de ciències i tecnologia van ser el 43,6% enfront del 52,5% d'homes.⁵

Respecte a les carreres universitàries, a la Unió Europea, actualment, només hi ha un 34% de dones matriculades en carreres de ciències, tecnologies, enginyeries i matemàtiques.⁶ Però, les carreres STEM tenen una major ocupabilitat i una menor competència; aleshores, per què les dones no escullen més les carreres STEM tenint expectatives laborals satisfactòries? Els estereotips i rols de gènere són una peça important que cal treballar per a donar resposta a la qüestió anteriorment plantejada.

³ González Ramos, Ana María; Vergés Bosch, Núria i Martínez García, José Saturnino (2017). «Les dones al mercat de treball de les tecnologies». Revista Espanyola de Recerques Sociològiques, 159: 73-90. https://reis.cis.es//REIS/PDF/REIS_159_061499424249779.pdf. [recuperat el 17 d'abril de 2023]

⁴ MIND THE GAP: A SNAPSHOT OF E-SKILLS GENDER DIFFERENCES IN SPAIN (SR0071 2019-200122) https://mindgap-project.com/?_ga=2.107637826.194181464.1681808716-1838184740.1681808716 [recuperat el 17 d'abril de 2023]

⁵ Ministeri d'educació i formació professional. Datos y cifras curso escolar 2022-2023. <https://www.educacionyfp.gob.es/dam/jcr:23ffe4f5-a212-4f99-aea4-dd1baac84bd4/datos-y-cifras-2022-2023-espanol.pdf> [recuperat el 17 d'abril de 2023]

⁶ Girls Go Circular | Digital and Entrepreneurial Skills for the Circular Economy. eit-girlsgocircular.eu [recuperat el 17 d'abril de 2023]

4. ESTRATÈGIES PER A QUE LES NOSTRES FILLES I FILLS ARRIBEN A SER EL QUE VULLGUEN SER I APROPAR LES XIQUETES A LES CARRERES STEM

Des de l'escola i des de l'àmbit familiar podem fer moltes accions per afavorir que les xiquetes i els xiquets puguin escollir el que els agrada sense tindre en compte els estereotips de gènere. Algunes d'elles són:

4.1. DEIXAR TRIAR A LA CRIATURA AMB QUÈ JUGAR. LES JOGUINES NO TENEN GÈNERE

Som les persones adultes les que posem gènere a les joguines. Com a mares i pares tenim l'obligació de deixar a les criatures escollir lliurement com i amb què volen jugar. Si no ho fem ja estem condicionant.

Font: <https://www.facebook.com/tessaimpresa/>

4.2. CONTAR CONTES SOBRE CIÈNCIA

Els contes sempre són una ferramenta molt valuosa per a trencar les barreres establertes. Són molts els títols que es poden trobar a les biblioteques i llibreries sobre ciència i històries de científiques. En aquesta guia n'ofereim una petita mostra.

4.3. VISIBILITZAR DONES IMPORTANTS EN L'ÀMBIT DE LES PROFESSIONS STEM

Històricament s'han omès moltes biografies de dones que han fet grans aportacions a la ciència i a les altres branques que conformen les STEM, fet que ha provocat la falta de referents femenins en aquestes professions. Hem de visibilitzar aquestes dones exitoses en aquestes branques i, sobretot, és important destacar com es van convertir en científiques, tecnòlogues, enginyeres o matemàtiques, aspecte que ajudarà a les xiquetes a visualitzar-se a si mateixes recorrent un camí d'èxit. I els xiquets també donaran valor a les aportacions d'aquestes dones.

4.4. PARLAR SOBRE LES MATEMÀTIQUES I LES ENGINYERIES. LES MATEMÀTIQUES SÓN DIVERTIDES

Cal parlar amb les nostres filles i fills de la importància que tenen avui dia les matemàtiques i les enginyeries, i desterrar la idea que les matemàtiques són avorrides i difícils, tractant-les com quelcom divertit amb moltes possibilitats de joc i d'investigació.

4.5. VISITAR MUSEUS DE CIÈNCIA

Portar a les xiquetes i als xiquets a museus de ciències i parlar-los amb entusiasme del que es vorà allà, és una bona manera de transmetre'ls, no sols coneixements, sinó també curiositat i interès per la ciència.

4.6. JUGAR AMB JOCS DE TAULA DE CIÈNCIA

Podem jugar amb jocs de taula de ciència. És una bona opció per a que les criatures convisquen amb la ciència des de menudes.

4.7. FER EXPERIMENTS SENZILLS A CASA PER APRENDRE MATEMÀTIQUES I CIÈNCIA

Realitzar experiments senzills és molt entretingut i divertit per a les xiquetes i els xiquets, a més d'educatiu.

Més informació: Avendaño Rodríguez, Karla Cristina, Magaña Medina, Deneb Elí i Flores Crespo, Pedro (2020). *Influencia familiar en la elección de carreras STEM (Ciencia, tecnología, ingeniería y matemáticas) en estudiantes de bachillerato*.

https://www.researchgate.net/publication/342913271_Influencia_familiar_en_la_eleccion_de_carreras_STEM_Ciencia_tecnologia_ingenieria_y_matematicas_en_estudiantes_de_bachillerato

5. MATERIALS PER A TREBALLAR A CASA

A causa de l'històric androcentrisme de la ciència, o la tendència a posar a l'home i a la seua visió al centre de tot, les aportacions de moltes dones científiques han estat invisibilitzades. Per això, hem de treballar per donar reconeixement a aquestes dones.

Algunes que sí han segut reconegudes són les que es presenten a continuació. Cadascuna d'una branca diferent de les STEM:

- Ciència - Marie Curie
- Informàtica - Ada Lovelace
- Enginyeria - Hedy Lamarr
- Matemàtiques - Emmy Noether

Font imatge: freepick

MARIE CURIE (1867-1934) - CIENTÍFICA

La infància d'aquesta gran científica va transcórrer a Varsòvia, al si d'una família de mestres, on era la menor de cinc germans. El pare, igual que el seu avi, era professor de física i matemàtiques i la seua mare també es dedicava a la docència.

Des de xiqueta, va mostrar gran molt d'interès i capacitat per a estudiar. El seu somni era fer una carrera universitària, una cosa impensable per a una dona a Polònia en aquella època.

Amb els estalvis obtinguts treballant com a institutriu, el 1891 s'instal·la a París i es matricula a la Facultat de Ciències Naturals i Matemàtiques de la Universitat de La Sorbona, llicenciant-se el 1893 a en Física i un any després a en Matemàtiques.

Aquest mateix any coneix el que serà el seu marit, i company a les seues investigacions, Pierre Curie. Junts comencen a investigar materials radioactius i el 1898 descobreixen dos elements nous que anomenaran Poloni i Ràdio i arriben a la conclusió que la radioactivitat resideix als àtoms de l'element.

Va ser la primera dona en rebre el Premi Nobel. En El 1903 va rebre el Premi Nobel de Física, amb el seu marit, i en el 1911, el de Química.

Font de la imatge i més informació sobre la seua biografia i aportacions:
<https://mujeresconciencia.com/2015/09/14/el-arduo-camino-al-nobel-de-marie-curie/>

LLIBRES

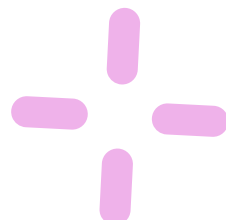
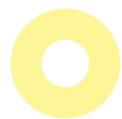
- Villa, Altea (2022). *Marie Curie i el descobriment atòmic*. Editorial ECCOMI
- Layton, J Kent (2019). *Marie Curie. Històries genials*. Editorial VVKIDS
- Milani, Alice (2019). *Marie Curie* (còmic biogràfic). Ed. Nórdica Libros

VÍDEOS

- Marie Curie | Biografía en cuento para niños | Shackleton Kids
<https://www.youtube.com/watch?v=kHOoe2UF0VE>
- Marie Curie | Draw My Life
<https://www.youtube.com/watch?v=3tuWzjaQuA4>

PEL·LÍCULES I DOCUMENTALS

- *Radioactive* (Marjane Satrapi, 2020)
- *Marie Curie* (Marie Noëlle, 2016)
- *Marie Curie, una mujer en el frente* (Alain Brunard, 2014)

ADA BYRON: CONDESA DE LOVELACE (1815-1851) - INFORMÀTICA

Filla del poeta Lord Byron i la matemàtica activista política i social Ane Milbanke, Ada va néixer al segle XIX a Gran Bretanya i va estudiar matemàtiques, geometria, àlgebra i astronomia.

El seu talent matemàtic la va conduir a una relació d'amistat prolongada amb el matemàtic Charles Babbage, interessant-se en l'obra de Babbage sobre la màquina analítica, per a la qual va confeccionar un programa que extrapolava la primitiva estratègia fabril a una màquina de calcular.

Va morir jove, vuit anys abans que la primera universitat europea, la suïssa, el 1860, admetés a les seues aules una dona. Fins al 1874 cap dona no obtindria el doctorat en matemàtiques, al qual Ada hauria pogut optar pels seus dots, els

seus coneixements i les seues aportacions.

Del seu triomf científic només en queden les inicials (A.L.B.) en un article al *Taylor's Scientific Memoirs* publicat el 1843. Posar només les inicials la preservava del ridícul al qual hagués estat exposada socialment si s'hagués sabut que ella, una dona, publicava material "tan masculí". Avui, a l'era de la informàtica, se li han concedit reconeixements com donar el seu nom a un llenguatge de programació -el llenguatge ADA- dissenyat per al Departament de Defensa dels Estats Units d'Amèrica.

Font de la imatge i més informació sobre la seua biografia i aportacions:
<https://mujeresconciencia.com/2014/06/02/emmy-noether-la-madre-del-algebra-abstracta/>

LLIBRES

- Favilli, Elena i Cavallo, Francesca (2020). *Ada Lovelace descifra el código*. Editorial Planeta S. A.
- Serrano, María (2019). *Ada Lovelace, la primera programadora de la historia*. Editorial Vegueta
- Sánchez Vergara, María Isabel (2017). *Pequeña & Grande Ada Lovelace*. Alba Editorial

VÍDEOS

- *Ada Lovelace | Draw My Life (la primera programadora de la Hª)*
<https://www.youtube.com/watch?v=bYCDVwyyuVt4>
- *Descubriendo a Ada Lovelace | Documental | Gina Tost - YouTube*
- *Lunnis de Leyenda: Ada Lovelace - Videoclip | Clan TVE - YouTube*
- [Ada Lovelace, la PRIMERA programadora de la HISTORIA - YouTube](#)
- *En Red - Ada Lovelace, la primera programadora*
- *Ada Lovelace: The First Computer Programmer - YouTube*

EMMY NOETHERN (1882-1935) - MATEMÀTICA

Filla del matemàtic Max Noether, va ser una de les grans ments matemàtiques del segle xx. Considerada la mare de l'àlgebra abstracta, els seus treballs van obrir camins nous que van marcar de manera fonamental la trajectòria seguida per les matemàtiques contemporànies.

El 1918 va proposar el Teorema Noether, que s'aplica a la física matemàtica, i el seu nom també va unit a altres conceptes com anells noetherians, grups noetherians, mòduls noetherians, espais topològics noetherians, o la invariable Noether, entre d'altres.

Se li va negar durant tota la vida un lloc de treball digne a la universitat per l'única raó, obertament reconeguda, de ser dona. A Alemanya, on va créixer, es va formar i va començar la seua tasca professional, no va passar de ser *privat dozent* (tutora privada) d'aquell alumnat a qui el professorat no volia fer classe. Als Estats Units, on va emigrar després de l'arribada de Hitler al poder, dirigia seminaris i investigava a l'Institut Princeton, però havia de fer les seues classes al *College* per a senyorettes Bryn Mawr.

Font de la imatge i més informació sobre la seua biografia i aportacions:
<https://mujeresconciencia.com/2014/06/02/emmy-noether-la-madre-del-algebra-abstracta/>

LLIBRES

- Selvi, Santi (2020). *Emmy Noether, Passió per les matemàtiques*. Editorial Bang Ediciones
- Navarro, Joaquín (2019). *Mujeres matemáticas*. Editorial RBA

VÍDEOS

- *T2: Revoluciones Matemáticas - Emmy Noether*
https://www.youtube.com/watch?v=N4to1dp6_lo
- *Emmy Noether y la elegancia de las matemáticas*
<https://www.youtube.com/watch?v=sDRdK0JGkjk>

HEDY LAMARR (1917-2000)

- ENGINYERA I INVENTORA

Hedwig Eva Maria Kiesler, coneguda com a Hedy Lamarr (Viena, 9 de novembre de 1914 - Casselberry, Florida, 19 de gener de 2000) va ser una actriu de cinema i inventora austríaca. Va ser coinventora, al costat de George Antheil, de la primera versió de l'espectre eixamplat que permetria les comunicacions sense fil de llargues distàncies.

Al començament de la Segona Guerra Mundial, ella i el compositor George Antheil van desenvolupar la patent d'un sistema de guia per ràdio per a torpedes aliats que utilitzava l'espectre eixamplat i la tecnologia de salt de freqüència per vèncer l'amenaça d'interferències per part de les Potències de l'Eix.

Tot i que l'Armada dels Estats Units no va adoptar la tecnologia fins a la dècada de 1960, els principis del seu treball es van unir a la tecnologia Bluetooth i són similars als mètodes utilitzats en les versions heretades de Wi-Fi. Aquest treball va portar a la seua incorporació al *National Inventors Hall of Fame* el 2014.

Font de la imatge i més informació sobre la seua biografia i aportacions:
<https://mujeresconciencia.com/2015/11/30/hedy-lamarr-la-inventora/>

LLIBRES

- Serrano, María i López de Munáin, Iratxe (2021). *Hedy Lamarr: Aventurera, inventora y actriz*. Ed. Infantil

PEL·LÍCULES I DOCUMENTALS

- *Bombshell: The Hedy Lamarr Story* (2017)

VÍDEOS

- *Lunnis de Leyenda: Hedy Lamarr* - episodio completo | [Clan TVE](#)
- *Historias olvidadas de la ciencia: Hedy Lamarr*
- *Hedy Lamarr y el salto de frecuencia* | *Grandes historias de la ciencia* | [CIEN&CIA 4x01 - YouTube](#)

ALTRES MATERIALS PER MOTIVAR LES XIQUETES CAP A LES BRANQUES STEM:

1. Joc «Qui soc...?». Disponible a: http://isonomia.uji.es/wp-content/uploads/2020/01/ZZ-Joc-QUI-SOC_FINAL.pdf
2. Quadern de treball «Igualtat en ruta». Disponible a: http://isonomia.uji.es/wp-content/uploads/2013/06/PDF-igualtat_en_ruta-quadern_complet.pdf
3. Guia «Jugar des de la coeducació». Disponible a: <http://isonomia.uji.es/wp-content/uploads/2020/01/ZZZ-JUGAR-DES-DE-LA-COEDUCACIO%CC%81-Jugar-aprendre-i-cre%CC%80ixer-sense-limitar-el-futur-.pdf>
4. «Recomanacions per crear un futur professional sense estereotips de gènere per a professorat i famílies». Disponible a: http://isonomia.uji.es/wp-content/uploads/2022/02/ISONOMIA_Pautes-coeducacio%CC%81_Punto-de-libro.pdf
5. Quadern de treball «Orientació educativa i professional des de la perspectiva de gènere». Disponible a: <http://isonomia.uji.es/wp-content/uploads/2017/09/ZZ.QUADERN-TREBALL-Orientacio-PG.pdf>
6. Quadern de treball «Orientació educativa i professional amb perspectiva de gènere a través de la literatura infantil i juvenil». Disponible a: <http://isonomia.uji.es/wp-content/uploads/2021/02/Z.-Orientacio-sense-biaixos-de-genero-LIJ.pdf>

6. EXEMPLES D'HOMES I DONES ACTUALS QUE TRENQUEN ESTEREOTIPS DE GÈNERE

▶ JAVIER FRESQUET SALA

MESTRE D'EDUCACIÓ INFANTIL DEL CEIP LA MOLA D'ALCOSSEBRE (CASTELLÓ)

Des de molt xicotet sempre vaig tenir clara la vocació de ser mestre. I encara que tenia clara aquesta vocació, vaig decidir començar els meus estudis amb la carrera d'Empresarials. Quan vaig acabar el primer curs ho vaig tenir més clar que mai, vaig decidir canviar de carrera i començar el somni de ser mestre. Gràcies a la meua professió tinc la satisfacció d'ajudar a formar-se com a persones les xiquetes i els xiquets, tornar a la infància i poder jugar cada dia. La il·lusió, motivació, energia, alegria, felicitat i innocència que desprenen em gratifica i poder aprendre cada dia de la meua professió i de les persones amb què convisc em fa feliç. Com a exemple, quan parle de la meua professió, no dic me'n vaig a treballar, dic me'n vaig al col·legi.

FÉLIX SERRANO BELLÉS

LLEVADOR A L'HOSPITAL GENERAL UNIVERSITARI DE CASTELLÓ

Vaig estudiar infermeria i em vaig especialitzar en la branca obstetricoginecològica (llevador) perquè volia treballar amb persones i poder-les ajudar. Actualment exercisc la meua professió a l'Hospital General de Castelló i em satisfà poder acompanyar a aquestes persones en el moment més important de la seua vida, com és el fet de tenir un bebè.

▶ EVA BORDÀS GARCIA

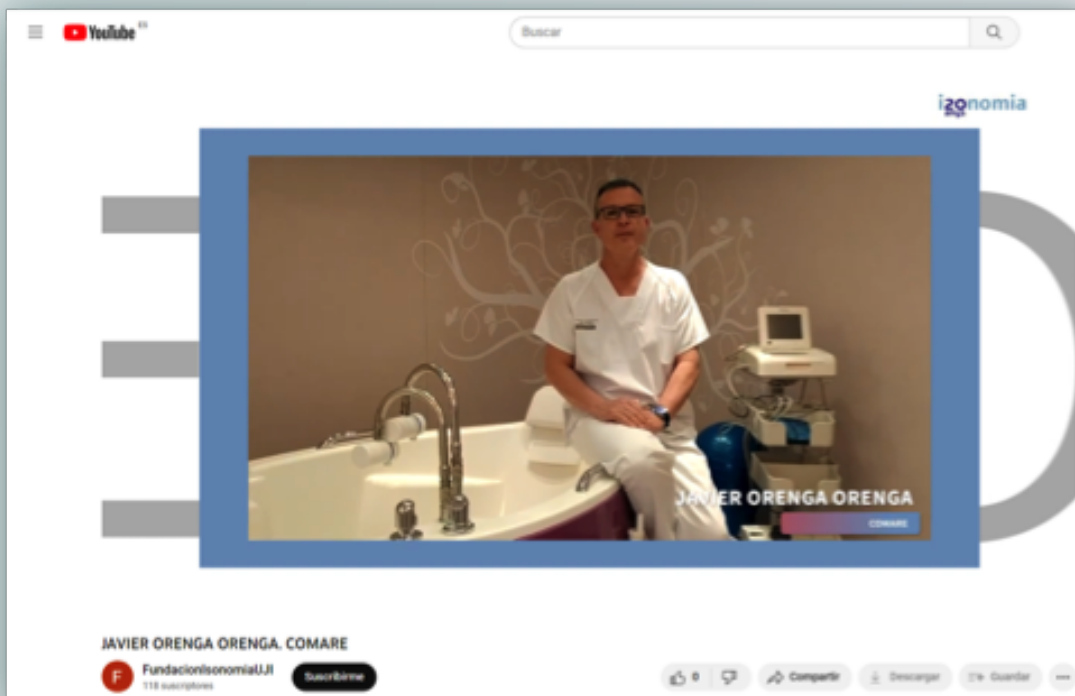
ENGINYERA MECÀNICA, CAP D'EQUIP DE TALLERS HONORIO, SL
(AGÈNCIA RENAULT) A MORELLA

En el meu cas va ser una decisió consensuada amb la meua família per a poder millorar i continuar el negoci que havia començat mon pare. Aquesta professió m'aporta moltes satisfaccions, al principi (eren altres temps) era molt reconfortant demostrar als meus clients més escèptics que podia diagnosticar les avaries tan bé o millor que mon pare o els mecànics (homes) que treballaven en la nostra empresa. Avui en dia aprecio la valoració de col·legues de professió i clients del taller que em permeten ser una més en un món encara dominat pels homes. Només un consell, fes cas del teu interior, i si tens vocació, siga la que siga, endavant sense importar gènere o nombre, perquè disfrutar del teu treball és el millor que et pot passar, ja que són un munt d'hores de la teua vida.

JAVIER ORENGA ORENGA

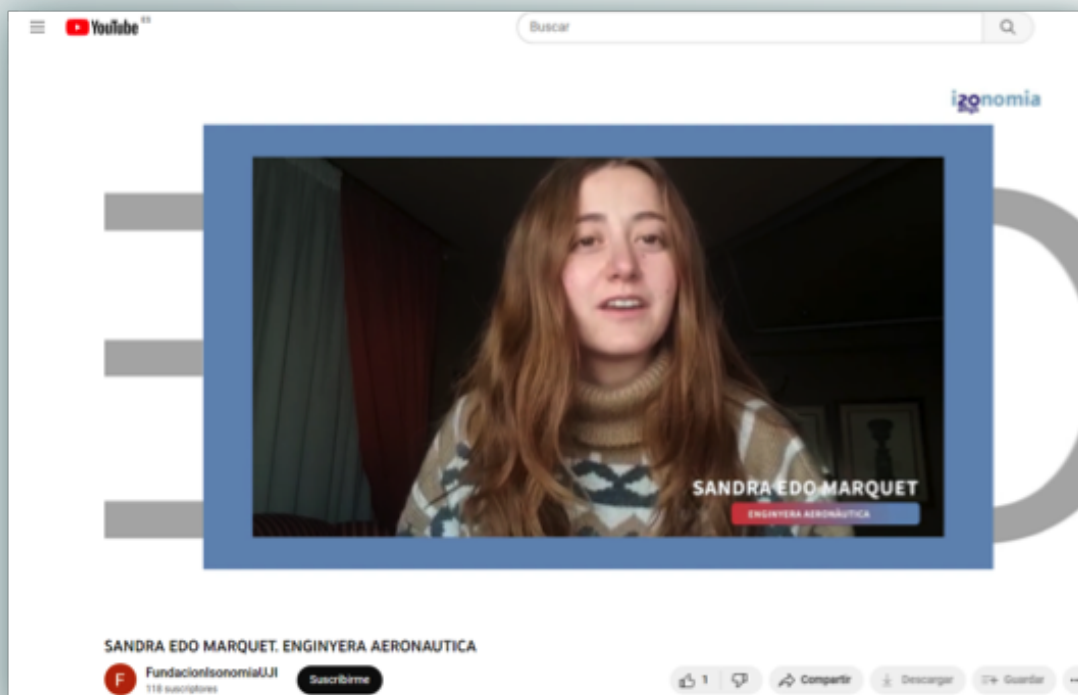
COMARE A L'HOSPITAL UNIVERSITARI DE LA PLANA (VILA-REAL)

JAVIER ORENGA ORENGA. COMARE - YouTube

SANDRA EDO MARQUET

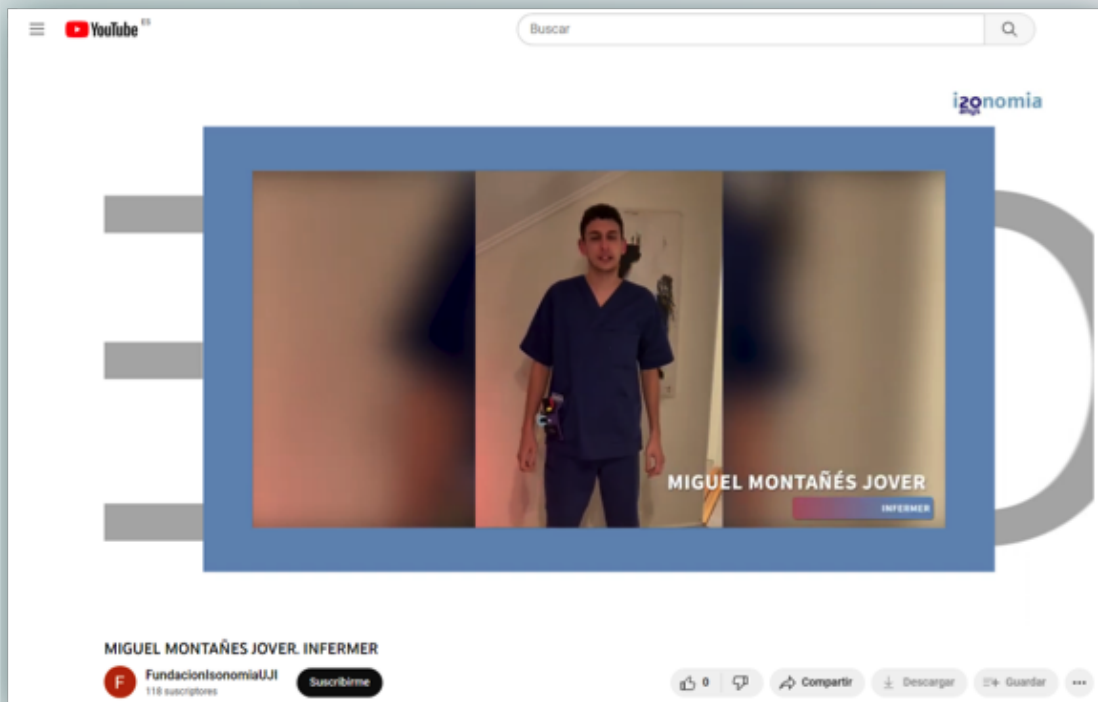
ENGINYERA AERONÀUTICA

SANDRA EDO MARQUET. ENGINYERA AERONAUTICA - YouTube

▶ MIGUEL MONTAÑES JOVER

INFERMER

MIGUEL MONTAÑES JOVER. INFERMER - YouTube

Més exemples a Projecte «[De Theano a Mirzakhani: matemàtiques que sumen en les STEM](#)»
Fundació Isonomia - UJI (2022).

7 ■ REFLEXIONS FINALS

- **No hi ha treballs de dones ni d'homes.** Els estereotips de gènere fan que creguem que les feines relacionades amb la cura, l'atenció i l'educació a la resta són pròpies de les dones perquè tenen millors qualitats per a fer-ho. De la mateixa forma, pensem que els homes estan més preparats per a desenvolupar aquelles feines més tècniques, que requereixen més responsabilitat i intel·ligència. Però això no és així. Totes les persones, amb la formació adequada, poden desenvolupar qualsevol professió.
- **Les capacitats de cadascú i la dedicació són les que permetran als nostres fills i filles aconseguir els seus objectius.** Totes i tots som "més bones i bons" en algunes coses que en altres, però això no ve determinat per si som dones o homes, sinó per les nostres habilitats personals.
- **És important tindre referents** tant d'homes com de dones en tots els àmbits i totes les professions.
- **Enderrocant els estereotips de gènere i creant les condicions per a que els nostres fills i filles es desenvolupen en llibertat, aconseguirem que es puguin realitzar a la vida tant personal, com acadèmica i professionalment.**

La genialitat no té color.

La força no té gènere.

El valor no té límit.

Margot Lee Shetterly (2017)

XARXA ISONOMIA DE MUNICIPIS

Aín, Albocàsser, Alcalà de Xivert-Alcossebre, l'Alcora, Alcudia de Veo, Almedíjar, Almenara, Ares del Maestrat, Argelita, Artana, Atzeneta del Maestrat, Ayódar, Azuébar, Bejís, Benàfer, Benafigos, Benassal, Benicàssim, Betxí, Borriana, Borriol, Cabanes, Canet lo Roig, Castellfort, Castelló de la Plana, Cinctorres, Cirat, Cortes de Arenoso, Les Coves de Vinromà, Culla, Eslida, Espadilla, Fanzara, Figueroles, Forcall, Fuente la Reina, Fuentes de Ayódar, Geldo, Herbés, Jérica, La Llosa, Lluçena, la Mata, Moncofa, Montanejos, Morella, La Morera, Nules, Olocau del Rey, Orpesa, Peñíscola, Pina de Montalgrao, La Pobla Tornesa, Puebla de Arenoso, Ribesalbes, La Salzadella, Les Alqueries, San Rafael del Rio, Sant Joan de Moró, Sant Mateu, Santa Magdalena de Pulpis, La Serratella, La Serra d'en Galceran, Soneja, Sot de Ferrer, Teresa, Tírig, Todolella, Toga, El Toro, Torralba del Pinar, Torrechiva, La Torre d'en Besora, La Torre d'en Doménec, Traiguera, Vall d'Alba, Vall de Almonacid, la Vall d'Uixó, Vallat, Vallibona, Vilafamés, Vilafranca, Vilar de Canes, La Vilavella, Vilanova d'Alcolea, Villamalur, Villanueva de Viver, Villores, Vistabella del Maestrat, Viver, Xert i Zorita del Maestrazgo.

PER A MÉS INFORMACIÓ I ASSESORAMENT
FUNDACIÓ ISONOMIA—UNIVERSITAT JAUME I
Edifici ampliació biblioteca. Planta Baixa. Av. Sos Baynat s/n.
12071 Castelló
Tel: 964 729134
Correu electrònic: redes-iso@uji.es
Web: <http://isonomia.uji.es>

Game Shaw: projecte per visibilitzar dones referents a la programació de videojocs